WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)
z dnia 9 lutego 2006 r. *

W sprawach połączonych od C-23/04 do C-25/04

mających za przedmiot wnioski o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożone przez Dioikitiko Protodikeio Athinon (Grecja), postanowieniem z dnia 30 września 2003 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 26 stycznia 2004 r., w postępowaniu:

Sfakianakis AEVE

przeciwko

Elliniko Dimosio,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C.W.A. Timmermans, prezes izby, J. Makarczyk, R. Silva de Lapuerta (sprawozdawca), P. Kūris i G. Arestis, sędziowie,

* Język postępowania: grecki.

rzecznik generalny: P. Léger,
sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 8 września 2005 r.

uwzględniając uwagi na piśmie przedłożone:

— w imieniu Sfakianakis AEVE przez S. Maratosa i G. Katrinakisa, dikigoroi,

— w imieniu rządu greckiego przez M. Apessosa, I. Bakopoulosa i M. Tassopoulou, a następnie przez I. Bakopoulosa, M. Tassopoulou i S. Spyropoulosa, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu węgierskiego przez A. Müller i T. Számada, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez X. Lewisa i M. Konstantinidisa, działających w charakterze pełnomocników,

po wysłuchaniu opinii rzecznika generalnego na rozprawie w dniu 20 października 2005 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczą wykładni Układu europejskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Republiką Węgierską, z jednej strony, a Wspólnotami Europejskimi i państwami członkowskimi, z drugiej strony, zawartego i zatwierdzonego na podstawie decyzji Rady i Komisji z dnia 13 grudnia 1993 r. (Dz.U. L 347, str. 2, zwanego dalej „układem stowarzyszeniowym") [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tego dokumentu poniżej], a konkretnie art. 31 ust. 2 oraz art. 32 protokołu nr 4 do tego układu, zmienionego decyzją nr 3/96 Rady Stowarzyszenia pomiędzy Wspólnotami Europejskimi i państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Węgierską, z drugiej strony, z dnia 28 grudnia 1996 r. (Dz.U. 1997, L 92, str. 1, zwanego dalej „protokołem") [tłumaczenie nieoficjalne], oraz art. 220 ust. 2 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz.U. L 302, str. 1, zwanego dalej „wspólnotowym kodeksem celnym").

2 Wnioski te zostały przedstawione w ramach sporu pomiędzy Sfakianakis AEVE (zwaną dalej „Sfakianakis") a Elliniko Dimosio (państwem greckim) w przedmiocie nałożenia dodatkowych należności celnych po przeprowadzeniu następczej weryfikacji pochodzenia pojazdów, których przywozu do Grecji dokonała ta spółka.

Wspólnotowe ramy prawne

3 Artykuł 16 ust. 1 protokołu stanowi:

„Produkty pochodzące ze Wspólnoty przy przywozie na Węgry oraz produkty pochodzące z Węgier przy przywozie do Wspólnoty korzystają z postanowień Umowy po przedstawieniu jednego z wymienionych poniżej dowodów pochodzenia:

a) świadectwa przewozowego EUR.1 [...];

[...]"

4 Zgodnie z art. 17 tego protokołu:

„1. Świadectwo przewozowe EUR.1 wystawiane jest przez organy celne kraju wywozu na pisemny wniosek eksportera lub na wniosek upoważnionego przedstawiciela działającego w imieniu eksportera.

[...]

5. Organy celne wystawiające świadectwo EUR.1 podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zweryfikowania statusu pochodzenia produktów i wypełnienia innych wymogów niniejszego protokołu. W tym celu mają one prawo zażądać przedstawienia wszelkich dowodów oraz przeprowadzić kontrolę ksiąg rachunkowych eksportera lub każdą innego rodzaju kontrolę, którą uznają za odpowiednią.

[...]"

5 Artykuł 31 ust. 2 tegoż protokołu stanowi:

„Celem zapewnienia właściwego stosowania niniejszego protokołu Wspólnota i Węgry udzielają sobie wzajemnie, poprzez właściwe organy administracji celnej, pomocy w zakresie weryfikacji autentyczności świadectw przewozowych EUR.1, deklaracji na fakturze oraz poprawności informacji zawartych w tych dokumentach."

6 Ponadto art. 32 protokołu stanowi:

„1. Następcza weryfikacja dowodów pochodzenia jest przeprowadzana wyrywkowo lub wtedy, gdy organy celne kraju przywozu mają uzasadnione wątpliwości co do autentyczności tych dokumentów, statusu pochodzenia sprawdzanych produktów lub wypełnienia innych wymogów tego protokołu.

[...]

3. Weryfikacji dokonują organy celne kraju wywozu. W tym celu mają prawo zażądać przedstawienia wszelkich dowodów, przeprowadzić kontrolę ksiąg rachunkowych eksportera oraz każdą inną kontrolę, którą uznają za właściwą.

4. Jeżeli organy celne kraju przywozu zdecydują się zawiesić preferencyjne traktowanie w odniesieniu do sprawdzanych produktów w oczekiwaniu na wyniki weryfikacji, proponują one importerowi zwolnienie produktów, z zastrzeżeniem możliwości podjęcia wszelkich uznanych za niezbędne środków zapobiegawczych.

5. Organy celne występujące z wnioskiem o weryfikację informowane są niezwłocznie o wynikach weryfikacji. Wyniki te powinny jasno wskazywać, czy dokumenty są autentyczne oraz czy dane produkty można uznać za pochodzące ze Wspólnoty, z Węgier lub z innego z krajów wymienionych w art. 4 oraz czy spełniają one pozostałe wymogi niniejszego protokołu.

6. Jeżeli w przypadkach uzasadnionej wątpliwości brak jest odpowiedzi w terminie dziesięciu miesięcy od dnia złożenia wniosku o dokonanie weryfikacji albo jeżeli odpowiedź nie zawiera wystarczających informacji do ustalenia autentyczności weryfikowanych dokumentów lub rzeczywistego pochodzenia produktów, wnioskujące o weryfikację organy celne odmawiają, jeśli nie zaistnieją wyjątkowe okoliczności, wszelkich preferencji."

7 Zgodnie z art. 33 tego protokołu:

„Spory zaistniałe w związku z procedurami weryfikacji określonymi w art. 32, których nie można rozstrzygnąć pomiędzy organami celnymi wnioskującymi o przeprowadzenie weryfikacji a organami celnymi odpowiedzialnymi za przeprowadzenie weryfikacji lub w ramach których powstają wątpliwości dotyczące wykładni niniejszego protokołu przekazywane są Komitetowi Stowarzyszenia.

[...]"

8 Artykuł 220 ust. 2 wspólnotowego kodeksu celnego jest sformułowany w następujący sposób:

„Z wyjątkiem przypadków określonych w art. 217 ust. 1 akapit drugi i trzeci zaksięgowania retrospektywnego nie dokonuje się, gdy:

[...]

b) kwota należności prawnie należnych nie została zaksięgowana w następstwie błędu samych organów celnych, który to błąd nie mógł zostać w racjonalny sposób wykryty przez płatnika działającego w dobrej wierze i przestrzegającego przepisy[ów] obowiązujące[ych] w zakresie zgłoszenia celnego;

[...]"

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

9 W 1995 r. Sfakianakis, będąca wyłącznym przedstawicielem japońskiego producenta samochodów Suzuki Motor Corporation na Grecję, dokonała przywozu z Węgier pewnej ilości pojazdów marki Suzuki. Przywozu tego dokonano korzystając z preferencji celnych przewidzianych w układzie stowarzyszeniowym (zwanych dalej „preferencyjnym traktowaniem"), na podstawie świadectw przewozowych EUR.1 potwierdzających węgierskie pochodzenie towarów. W tych okolicznościach skarżąca w postępowaniach przed sądem krajowym skorzystała z postanowień dotyczących preferencyjnego traktowania.

10 W latach 1996–1998 na wniosek Jednostki Koordynacji Zwalczania Nadużyć Finansowych (UCLAF) Komisji Wspólnot Europejskich, właściwe władze węgierskie przeprowadziły w węgierskich zakładach produkcyjnych Magyar Suzuki Corporation następczą weryfikację, w celu sprawdzenia pochodzenia i wartości pojazdów tej spółki, których przywozu dokonano do Wspólnoty w okresie od dnia 31 grudnia 1994 r. do dnia 31 grudnia 1997 r., korzystając na podstawie węgierskich świadectw przewozowych EUR.1 ze zwolnienia z ceł. W ramach tej weryfikacji UCLAF zażądała od właściwych władz greckich przedstawienia wszystkich świadectw pochodzenia oraz związanych z nimi faktur importowych dotyczących dokonywanego w badanym okresie przywozu samochodów marki Suzuki z Węgier.

11 Po przeprowadzeniu — we współpracy z delegacją wspólnotową — wspomnianej weryfikacji właściwe władze węgierskie powiadomiły pismem z dnia 3 listopada 1998 r. o jej wynikach greckie organy celne. W załączniku do tego pisma przedstawiono zestawienie wszystkich dokumentów przekazanych przez te organy dla celów weryfikacji następczej. Zestawienie to składało się z trzech części. Pierwsza zawierała dane identyfikacyjne wszystkich pojazdów, których węgierskie pochodzenie zostało stwierdzone zarówno przez producenta jak i przez węgierskie władze przeprowadzające weryfikację, druga wskazywała pojazdy, co do których wskazane władze stwierdziły pochodzenie zagraniczne, które producent oficjalnie uznał, trzecia obejmowała pojazdy, których pochodzenie było przedmiotem postępowania sądowego. Jeśli chodzi o trzecią część, w której wskazano pojazdy obciążone dodatkowymi należnościami, będącymi przedmiotem postępowania przed sądem krajowym, dokonujące weryfikacji władze węgierskie stwierdziły, że nie mogą przedstawić informacji na temat wyniku wszczętych postępowań sądowych do czasu ich zakończenia. Władze te zwróciły się do władz greckich, by wstrzymały się one z pobraniem spornych należności celnych. Wreszcie poinformowały one władze greckie, że świadectwa przewozowe EUR.1 dotyczące wyłącznie pojazdów niemających pochodzenia węgierskiego zostały już cofnięte.

12 Ponadto władze greckie otrzymały od UCLAF zestawienia wszystkich operacji przywozu samochodów z Węgier do Grecji, w których wskazano przypadki bezzasadnego korzystania z preferencyjnego traktowania.

13 Ponieważ w świetle zestawień przedstawionych przez UCLAF pojazdy, których dotyczą postępowania przed sądem krajowym nie spełniały wymogów korzystania z preferencyjnego traktowania, władze greckie podjęły zaskarżoną następnie w postępowaniach przed sądem krajowym decyzję o nałożeniu dodatkowych ceł przywozowych, odpowiedniego do tych ceł podatku od wartości dodanej i kary pieniężnej przewidzianej w art. 33 greckiego kodeksu celnego.

14 Jednakże sąd węgierski, do którego wystąpił producent tych pojazdów uchylił ostatecznie decyzje węgierskich organów celnych wydane podczas następczej weryfikacji pochodzenia wywożonych pojazdów i polecił im ponowne przeprowadzenie weryfikacji świadectw EUR.1, w sposób wskazany w wydanych orzeczeniach sądowych.

15 Pismem z dnia 26 lipca 1999 r. właściwe władze węgierskie poinformowały grecką generalną dyrekcję ceł o tych zmianach, przedstawiając załącznik wskazujący pojazdy, w odniesieniu do których świadectwa przewozowe EUR.1 zostały ostatecznie uznane za wystawione niezgodnie z prawem oraz załącznik wskazujący pojazdy, dla których świadectwa te zostały wystawione zgodnie z prawem. Wśród tych ostatnich znajdowały się pojazdy strony skarżącej w postępowaniach przed sądem krajowym. Jednakże strona pozwana w postępowaniach przed sądem krajowym nie podjęła żadnej innej decyzji w następstwie takich informacji.

16 Sfakianakis wniosła do sądu krajowego trzy skargi, żądając stwierdzenia nieważności decyzji władz greckich o nałożeniu dodatkowych należności. W ramach tych skarg Dioikitiko Protodikeio Athinon (sąd administracyjny pierwszej instancji w Atenach) postanowił zawiesić postępowania i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy w świetle przewidzianego w art. 31 ust. 2 protokołu [...] obowiązku wzajemnej pomocy ciążącego na organach celnych państwa członkowskiego przywozu, organy te powinny uwzględnić orzeczenia sądów węgierskich w przedmiocie ważności weryfikacji prawidłowości świadectw wywozowych EUR.1 przez władze kraju wywozu, biorąc pod uwagę, że:

— władze węgierskie oficjalnie poinformowały organy celne kraju przywozu o wynikach wstępnej weryfikacji, w toku której stwierdzono nieprawidłowości w pewnych świadectwach wywozowych, podkreślając jednakże, iż kwestia ważności weryfikacji jest przedmiotem postępowań toczących się przed sądami węgierskimi,

— władze węgierskie oficjalnie przekazały organom celnym kraju przywozu wyniki tych postępowań, to jest powyżej wskazane orzeczenia sądowe, które ostatecznie potwierdziły prawidłowość pewnej liczby świadectw?

2) Czy art. 32 protokołu [...] oznacza, że organy celne państwa członkowskiego przywozu mają obowiązek uwzględnienia orzeczeń sądów kraju wywozu, uchylających wyniki weryfikacji zarządzonych i przeprowadzonych przez władze węgierskie po dokonaniu wywozu towarów, mając na względzie, że:

— władze kraju przywozu zostały oficjalnie poinformowane zarówno o sporze toczącym się przed sądami węgierskimi, jak i o wyniku związanych z nim postępowań,

— nie wystąpiły one nigdy same z żądaniem przeprowadzenia weryfikacji?

3) Czy w razie odpowiedzi twierdzącej na jedno z powyższych pytań skuteczność ustanowionego w układzie [...] stowarzyszeniowym [...] zakazu stosowania ceł wymaga, by wskazane powyżej przepisy wspólnotowe interpretować w ten sposób, że nie dopuszczają one, by organy krajowe kraju przywozu wydały

decyzje administracyjne nakładające dodatkowe cła, podatki i kary pieniężne po otrzymaniu wyników przeprowadzonych przez władze węgierskie weryfikacji, lecz przed ogłoszeniem orzeczeń sądowych uchylających wyniki tych weryfikacji, biorąc pod uwagę fakt, że wystawione świadectwa EUR.1 były ostatecznie prawidłowe?

4) Ponadto, czy na odpowiedź na poprzednie pytania może mieć wpływ okoliczność, że ani greckie ani węgierskie władze nie wystąpiły o zwołanie Komitetu Stowarzyszenia w trybie art. 33 protokołu [...], by wypowiedział się w tej sprawie, co może wskazywać na to, że żadna z tych administracji nie uważała węgierskich wyroków za przedmiot wzajemnego sporu, który powinien był zostać przedstawiony do rozstrzygnięcia [Komitetowi]?

5) Ewentualnie, czy w razie przeczącej odpowiedzi na powyższe pytania, czyli jeżeli greckie organy celne nakładając dodatkowe cło, VAT i karę pieniężną nie naruszyły wymienionych wyżej przepisów wspólnotowych, można uznać, że art. 220 ust. 2 wspólnotowego kodeksu celnego nie zezwala na retrospektywne zaksięgowanie kwoty cła należnej od importera, jako że wystąpił błąd popełniony przez organy celne kraju przywozu lub wywozu, w szczególności wobec okoliczności, że organy celne kraju wywozu dysponowały wszystkimi danymi dotyczącymi pochodzenia pojazdów, w świetle których świadectwa EUR.1 nie powinny były zostać wystawione, co od początku pozwoliłoby organom celnym kraju przywozu na nałożenie należnych w świetle przepisów prawa ceł?"

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pierwszych dwóch pytań

17 W dwóch pierwszych pytaniach, które należy rozpatrzyć łącznie, sąd krajowy dąży zasadniczo do ustalenia, czy układ stowarzyszeniowy oraz art. 31 ust. 2 i art. 32

protokołu należy interpretować w ten sposób, że organy celne kraju przywozu obowiązane są uwzględnić orzeczenia sądowe wydane w kraju wywozu wskutek zaskarżenia wyników weryfikacji ważności świadectw przewozowych towarów dokonanych przez organy celne kraju wywozu, biorąc pod uwagę okoliczność, iż władze kraju przywozu zostały poinformowane o tych skargach i o treści orzeczeń, oraz że to nie one żądały przeprowadzenia weryfikacji.

18 W swych uwagach skarżąca w postępowaniach przed sądem krajowym, rząd węgierski i Komisja podnoszą, że organy celne kraju przywozu powinny brać pod uwagę ostateczne stanowisko kraju wywozu, choćby to stanowisko było skutkiem równoczesnych działań organów wykonawczych i sądowych, w szczególności gdy władze kraju wywozu poinformowały o toczących się postępowaniach. Powołują się one w tym zakresie na ustanowiony protokołem mechanizm współpracy administracyjnej, oparty na zasadzie ogólnej i wyłącznej właściwości organów celnych kraju wywozu w zakresie oceny statusu pochodzenia towarów dla celów preferencyjnego traktowania.

19 Natomiast rząd grecki wskazuje, że to nie sądowe, lecz celne organy kraju wywozu są właściwe do przeprowadzania następczych weryfikacji świadectw pochodzenia. Wobec powyższego i uwzględniając wymóg jak najszybszego zakończenia kontroli, administracja węgierska słusznie cofnęła w postępowaniach przed sądem krajowym świadectwa EUR.1 na podstawie decyzji, które stały się ostateczne. W takiej sytuacji żaden zapis protokołu nie zobowiązuje organów celnych kraju przywozu do stwierdzenia prawidłowości wyników weryfikacji lub rzeczywistego pochodzenia towarów, ani tym bardziej do oczekiwania na zakończenie postępowania sądowego, którego wynik nie jest objęty zakresem postanowień protokołu dotyczących współpracy administracyjnej.

20 Jednakże nie można przychylić się do takiego stanowiska rządu greckiego.

21 Jak stwierdził rzecznik generalny w pkt 31 swej opinii, przewidziany w protokole system współpracy administracyjnej oparty jest jednocześnie na podziale zadań między władzami zainteresowanego państwa członkowskiego i władzami Republiki Węgierskiej oraz na ich wzajemnym zaufaniu.

22 W ramach tego podziału protokół przyznaje kompetencje w zakresie weryfikacji statusu pochodzenia towarów przywożonych z Węgier organom celnym tego państwa. Zatem art. 17 ust. 4 i 5 protokołu przewiduje obowiązek podjęcia przez organy celne wystawiające świadectwa EUR.1 wszelkich kroków niezbędnych do weryfikacji prawidłowości statusu pochodzenia towarów. Ponadto zgodnie z art. 32 ust. 3 tego protokołu następczej weryfikacji dowodów pochodzenia dokonują organy celne kraju wywozu, które w tym celu mają prawo zażądać każdego dowodu oraz przeprowadzić każdą kontrolę, którą uznają za właściwą.

23 Jak Trybunał orzekł w przedmiocie protokołów dotyczących definicji pojęcia „towary pochodzące" i metod współpracy administracyjnej porównywalnych do metod przewidzianych w rozpatrywanym protokole, taki podział zadań jest uzasadniony okolicznością, że władze kraju wywozu znajdują się w najdogodniejszej pozycji do tego, by dokonać bezpośredniej weryfikacji okoliczności faktycznych, od których zależy pochodzenie danego towaru. System ten może zatem funkcjonować wyłącznie jeżeli organy celne kraju przywozu uznają dokonane zgodnie z przepisami prawa ustalenia władz kraju wywozu (zob. podobnie wyrok z dnia 12 lipca 1984 r. w sprawie 218/83 Les Rapides Savoyards i in., Rec. str. 3105, pkt 26 i 27).

24 Ten obowiązek uznawania jest zagwarantowany wyłącznie jeśli władze kraju przywozu okazują również poszanowanie i akceptację orzeczeń sądowych wydanych w wyniku skarg dotyczących wstępnych wyników następczej weryfikacji pochodzenia towarów.

25 Układ stowarzyszeniowy ma bowiem zapewnić, by towary, które spełniają wymogi niezbędne, by uznać je za pochodzące z Węgier lub jednego z państw członkowskich korzystały przy przywozie do Wspólnoty lub na Węgry z preferencyjnego traktowania. Oznacza to, że dla zapewnienia, by wszystkie — i wyłącznie te — towary, które spełniają wymogi w zakresie pochodzenia korzystały z preferencyjnego traktowania, organy celne kraju przywozu muszą uwzględnić wyniki weryfikacji pochodzenia towarów dokonanej w trybie sądowym.

26 Należy zatem stwierdzić, że zapewnienie prawidłowego stosowania protokołu wymaga, by obowiązek wzajemnego uznawania decyzji podejmowanych przez władze zainteresowanych państw w przedmiocie statusu pochodzenia pewnych towarów obejmował również orzeczenia sądów każdego z państw, wydawane w ramach sprawowanej przez nie funkcji kontroli legalności decyzji organów celnych.

27 Poza tym odmowa uwzględnienia orzeczeń wydanych — jak w postępowaniach przed sądem krajowym — przez sądy krajowe orzekające w ramach dokonywanej przez nie kontroli legalności decyzji administracyjnych jest sprzeczna z prawem eksportera do skutecznego odwołania się do sądu.

28 Jak Trybunał już wielokrotnie orzekł, prawo do skutecznego odwołania się do sądu stanowi zasadę ogólną prawa wspólnotowego, która leży u podstaw wspólnych państwom członkowskim tradycji konstytucyjnych (zob. podobnie wyrok z dnia 15 maja 1986 r. w sprawie 222/84 Johnston, Rec. str. 1651, pkt 18). Jako że układ stowarzyszeniowy stanowi integralną część wspólnotowego porządku prawnego, właściwe władze państw członkowskich powinny zatem w ramach stosowania uregulowań celnych przewidzianych w tym układzie przestrzegać prawa do skutecznego odwołania do sądu (zob. podobnie wyrok z dnia 30 września 1987 r. w sprawie 12/86 Demirel, Rec. str. 3719, pkt 7 i 28).

29 Co się tyczy okoliczności wskazanej w tiret pierwszym pierwszego pytania należy wskazać, że ponieważ władze greckie zostały oficjalnie poinformowane o toczącym się postępowaniu sądowym, które mogło doprowadzić do stwierdzenia nieprawidłowości następczych weryfikacji przeprowadzonych przez węgierskie organy celne, nie mogły one nie wiedzieć, że przedmiotowe świadectwa EUR.1 nie zostały ostatecznie cofnięte.

30 Należy wreszcie stwierdzić, że okoliczność opisana w tiret drugim drugiego pytania, iż władze greckie same nie wystąpiły z wnioskiem o weryfikację, nie ma wpływu na obowiązek władz kraju przywozu zastosowania się do ostatecznych wyników tej weryfikacji.

31 W tym względzie z art. 32 ust. 1 protokołu wynika, że następcza weryfikacja może zostać przeprowadzona przez właściwe władze kraju wywozu z ich własnej inicjatywy lub na wniosek władz kraju przywozu. Weryfikacja ta może również zostać przeprowadzona, jak to miało miejsce w postępowaniach przed sądem krajowym, na wniosek służb Komisji, która zgodnie z art. 211 WE czuwa nad prawidłowym stosowaniem postanowień układu stowarzyszeniowego i jego protokołów (zob. podobnie wyrok z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie C-251/00 Ilumitrónica, Rec. str. I-10433, pkt 60).

32 W świetle powyższych rozważań na pierwsze dwa pytania należy odpowiedzieć, że art. 31 ust. 2 oraz art. 32 protokołu powinno się interpretować w ten sposób, że organy celne kraju przywozu mają obowiązek uwzględnić orzeczenia sądowe wydane w państwie wywozu wskutek zaskarżenia wyników weryfikacji ważności świadectw przewozowych towarów, przeprowadzonych przez organy celne kraju wywozu, z chwilą gdy zostaną poinformowane o istnieniu tych skarg i treści tych orzeczeń, niezależnie od tego czy weryfikacja ważności świadectw przewozowych została przeprowadzona na wniosek organów celnych kraju przywozu czy też bez takiego wniosku.

W przedmiocie trzeciego pytania

33 W swym trzecim pytaniu sąd krajowy zasadniczo dąży do ustalenia, czy ze względu na skuteczność przewidzianego w układzie stowarzyszeniowym zniesienia ceł niedopuszczalne jest, by organy celne kraju przywozu wydały decyzje administracyjne zobowiązujące do zapłaty cła powiększonego o podatki i kary pieniężne przed otrzymaniem informacji o ostatecznym rozstrzygnięciu w przedmiocie skarg na wyniki następczej weryfikacji.

34 Zdaniem skarżącej w postępowaniach przed sądem krajowym, rządu węgierskiego i Komisji, z odpowiedzi przedstawionych na dwa pierwsze pytania wynika, że władze kraju przywozu są zobowiązane uwzględnić wyniki postępowań prowadzonych przez władze kraju wywozu i nie mogą jednostronnie dokonać ich zmiany. Przepisy mające zastosowanie do tej sytuacji należałoby zatem interpretować w ten sposób, że nie zezwalają one władzom kraju przywozu na wydawanie aktów administracyjnych nakładających dodatkowe cła lub podatki przed ostatecznym zakończeniem postępowania dotyczącego następczej weryfikacji.

35 Odpowiedziawszy przecząco na dwa pierwsze pytania, rząd grecki nie udziela odpowiedzi na trzecie z przedstawionych pytań.

36 W celu udzielenia sądowi krajowemu przydatnej odpowiedzi należy przywołać założenia przedstawione w pkt 21-24 niniejszego wyroku. Zgodnie z tymi założeniami kompetencje w zakresie ustalenia pochodzenia towarów przywożonych z Węgier posiadają zasadniczo władze tego państwa, podczas gdy administracja celna kraju przywozu jest związana oceną dokonaną zgodnie z przepisami prawa przez te władze (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Les Rapides Savoyards i in., pkt 26 i 27).

37 Pierwszą konsekwencją tych założeń jest to, że do organów celnych kraju wywozu należy wystawienie świadectw EUR.1, potwierdzających węgierskie pochodzenie towarów wyprodukowanych na Węgrzech. Jednocześnie władze kraju przywozu muszą zaakceptować ważność tych świadectw.

38 Jedynie w sytuacjach przewidzianych w art. 32 ust. 6 protokołu, to jest w razie uzasadnionych wątpliwości i wobec braku odpowiedzi w ciągu dziesięciu miesięcy od dnia złożenia wniosku o dokonanie weryfikacji albo jeżeli odpowiedź nie zawiera dostatecznych informacji, organy celne które wystąpiły o dokonanie następczej weryfikacji mogą odmówić zastosowania preferencyjnego traktowania. Poza tymi przypadkami protokół nie przewiduje możliwości, by umawiające się państwo jednostronnie cofnęło świadectwa wystawione przez organy celne innego umawiającego się państwa.

39 Zatem świadectwa prawidłowo wystawione przez władze kraju wywozu pozostają ważne i wywołują przewidziane w protokole skutki aż do ich cofnięcia lub anulowania przez właściwe organy celne lub sądowe tego państwa.

40 W postępowaniach przed sądem krajowym, z informacji przedstawionych przez sąd krajowy nie wynika, by władze węgierskie dokonały takiego cofnięcia, co pozwoliłoby władzom greckim na zawieszenie stosowania preferencyjnego traktowania w stosunku do rozpatrywanych towarów.

41 Węgierskie organy celne przesłały bowiem w dniu 3 listopada 1998 r. do greckich organów celnych pismo informujące o toczących się sporach dotyczących świadectw pochodzenia, które były przyczyną wszczęcia postępowań przed sądem krajowym, wskazując w szczególności, że wyłącznie świadectwa EUR.1 dotyczące pojazdów,

których zagraniczne pochodzenie zostało wyraźnie stwierdzone przez producenta zostały cofnięte. Jednakże na sądzie krajowym ciąży obowiązek oceny, czy władze greckie uzyskały wystarczające informacje by stwierdzić, że sporne świadectwa EUR.1 nie zostały cofnięte i w konsekwencji pozostawały w mocy.

42 Ponadto skuteczna ochrona interesów finansowych Wspólnoty jest zagwarantowana w art. 32 ust. 4 protokołu, który pozwala organom celnym kraju przywozu na ustanowienie przy zwolnieniu towaru środków zabezpieczających, które uznają za konieczne, jeżeli zdecydują się zawiesić preferencyjne traktowanie w odniesieniu do sprowadzonego towaru w oczekiwaniu na wyniki weryfikacji.

43 W świetle powyższych ustaleń na trzecie pytanie należy odpowiedzieć w ten sposób, że ze względu na skuteczność przewidzianego w układzie stowarzyszeniowym zniesienia ceł niedopuszczalne jest, by organy celne kraju przywozu wydały decyzje administracyjne zobowiązujące do zapłaty cła powiększonego o podatki i kary pieniężne przed otrzymaniem informacji o ostatecznym rozstrzygnięciu w przedmiocie skarg na wyniki następczej weryfikacji, gdy decyzje władz kraju wywozu, które początkowo wystawiły świadectwa EUR.1 nie zostały cofnięte ani uchylone.

W przedmiocie czwartego pytania

44 Swym czwartym pytaniem sąd krajowy zasadniczo dochodzi, czy na odpowiedź na poprzednie pytania może mieć wpływ okoliczność, że ani greckie ani węgierskie organy celne nie wystąpiły o zwołanie Komitetu Stowarzyszenia w trybie art. 33 protokołu.

45 W swych uwagach skarżąca w postępowaniach przed sądem krajowym wskazuje, że możliwość wszczęcia przewidzianej w protokole procedury rozwiązywania sporów jest uzależniona od wymogu wystąpienia „uzasadnionych" wątpliwości oraz niemożności „ugodowego" rozstrzygnięcia sporu z właściwymi organami celnymi kraju wywozu. Skarżąca wątpi, by mógł istnieć jakikolwiek margines swobody oceny pozwalający podnieść „uzasadniony" zarzut, gdy kwestia została rozstrzygnięta ostatecznymi i nieodwołalnymi orzeczeniami właściwych sądów kraju wywozu.

46 Rząd grecki uważa, że między właściwymi greckimi i węgierskimi organami celnymi nie występowała żadna rozbieżność ocen, która mogła zostać postawiona na forum Komitetu Stowarzyszenia.

47 Zdaniem Komisji okoliczność, że ani administracja kraju przywozu ani władze kraju wywozu nie wszczęły postępowania, o którym mowa w art. 33 protokołu, w celu rozstrzygnięcia sporu między nimi, nie ma żadnego wpływu na odpowiedź udzieloną na pierwsze trzy pytania, ponieważ zebranie Komitetu Stowarzyszenia było tylko jedną z możliwości, które miały do dyspozycji właściwe organy celne.

48 Rząd węgierski podnosi, że nawet jeśli nie zwrócono się do Komitetu Stowarzyszenia z pytaniem dotyczącym orzeczenia sądu węgierskiego i wykonania decyzji wydanych w ramach nowego postępowania wszczętego w następstwie tego orzeczenia sądowego, uprawnienia tego Komitetu w zakresie rozstrzygania sporów nie mogą prowadzić do ograniczenia praw podstawowych zainteresowanej osoby w postępowaniach przed sądem krajowym, a w szczególności prawa do skutecznego odwołania się do sądu.

49 W tym zakresie należy na wstępie podkreślić, że protokół opiera się na systemie współpracy administracyjnej, której fundamentem jest z kolei podział zadań i wzajemne zaufanie zainteresowanych państw. Zgodnie z tym systemem,

z zastrzeżeniem okoliczności przedstawionych w art. 32 ust. 6 protokołu, organy celne kraju przywozu nie mogą jednostronnie stwierdzić nieważności prawidłowo wystawionego przez organy celne kraju wywozu świadectwa EUR.1. Również w razie następczej weryfikacji władze kraju przywozu są związane wynikami tej weryfikacji.

50 Poza tym, zgodnie z art. 33 protokołu jeśli organy celne kraju przywozu nie zgadzają się z organami celnymi kraju wywozu w kwestiach dotyczących tej weryfikacji, muszą one podjąć kroki w celu znalezienia ugodowego rozwiązania. W razie niemożliwości ugodowego rozstrzygnięcia przedstawiają one spór Komitetowi Stowarzyszenia.

51 Postanowienia te mają na celu wzmocnienie mechanizmu współpracy pomiędzy umawiającymi się państwami i zagwarantowanie tym samym, by należące do każdego państwa kompetencje co do weryfikacji statusu pochodzenia towarów były należycie respektowane.

52 W tym świetle niezwrócenie się do Komitetu Stowarzyszenia nie może być powoływane jako uzasadnienie odstępstwa od systemu współpracy i poszanowania kompetencji wynikających z układu stowarzyszeniowego.

53 Ponadto z uwag przedstawionych Trybunałowi wynika, że władze greckie nie zakwestionowały wyników procedury weryfikacji wobec władz węgierskich lub podczas posiedzenia Komitetu Stowarzyszenia i że w konsekwencji nie występował jakikolwiek spór, który prowadziłby do wystąpienia do tego Komitetu.

54 Na czwarte z przedstawionych pytań należy zatem odpowiedzieć w ten sposób, że okoliczność, iż ani greckie ani węgierskie organy celne nie wystąpiły o zwołanie Komitetu Stowarzyszenia w trybie art. 33 protokołu nie może mieć wpływu na odpowiedź na trzy pierwsze pytania.

W przedmiocie piątego pytania

55 Piąte pytanie zostało przedstawione przez sąd krajowy w razie odpowiedzi przeczącej na dwa pierwsze pytania. Ponieważ na pytania te udzielono odpowiedzi twierdzącej, nie ma potrzeby rozpatrywania piątego pytania.

W przedmiocie kosztów

56 Dla stron postępowań przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowań przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka co następuje:

1) **Artykuł 31 ust. 2 oraz art. 32 protokołu nr 4 do Układu europejskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Republiką Węgierską, z jednej strony, a Wspólnotami Europejskimi i państwami członkowskimi, z drugiej strony, zawartego i zatwierdzonego na podstawie decyzji Rady i Komisji z dnia 13 grudnia 1993 r., zmienionego decyzją nr 3/96 Rady Stowarzyszenia między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Węgierską, z drugiej strony, z dnia 28 grudnia 1996, należy interpretować w ten sposób, że organy celne kraju przywozu**

mają obowiązek uwzględnić orzeczenia sądowe wydane w państwie wywozu wskutek zaskarżenia wyników weryfikacji ważności świadectw przewozowych towarów, przeprowadzonych przez organy celne kraju wywozu, z chwilą gdy zostaną poinformowane o istnieniu tych skarg i treści tych orzeczeń, niezależnie od tego czy weryfikacja ważności świadectw przewozowych została przeprowadzona na wniosek organów celnych kraju przywozu czy też bez takiego wniosku.

2) **Ze względu na skuteczność zniesienia ceł przewidzianego w Układzie europejskim ustanawiającym stowarzyszenie między Republiką Węgierską, z jednej strony, a Wspólnotami Europejskimi i państwami członkowskimi, z drugiej strony, zawartego i zatwierdzonego na podstawie decyzji Rady i Komisji z dnia 13 grudnia 1993 r., niedopuszczalne jest, by organy celne kraju przywozu wydały decyzje administracyjne zobowiązujące do zapłaty cła powiększonego o podatki i kary pieniężne przed otrzymaniem informacji o ostatecznym rozstrzygnięciu w przedmiocie skarg na wyniki następczej weryfikacji, gdy decyzje władz kraju wywozu, które początkowo wystawiły świadectwa EUR.1 nie zostały cofnięte ani uchylone.**

3) **Okoliczność, że ani greckie ani węgierskie organy celne nie wystąpiły o zwołanie Komitetu Stowarzyszenia w trybie art. 33 protokołu nr 4 zmienionego decyzją nr 3/96, nie może mieć wpływu na odpowiedź na trzy pierwsze pytania.**

Podpisy.